

یادداشت

روزنامه‌نگار اصلاح طلب دولت اقتدارگرا

پرویز اجالبی
جامعه‌شناس

● داستان تلخ جمال خاشقجی، روزنامه‌نگار اصلاح‌طلب عضو خاندان سعودی، بخشی از توحش جدیدی است که از دهه‌های آخر قرن بیستم در قالب دوگانه عملیات انتحاری از یک سو و سرکوب جنایت‌کارانه مخالفان سیاسی از سوی دیگر، با مباشرت برخی محافل و دولت‌های غربی، عمداً انگلستان و آمریکا و با رهبری عربستان، پاکستان و برخی طرف‌های دیگر در صحنه خاورمیانه (غرب آسیا و شمال آفریقا) پدیدار شد و ظاهراً هنوز کارکرد دارد. بدون تردید مماشات دولت‌های بزرگ و حتی سازمان‌های بین‌المللی با این نوع جنایت‌ها به دلیل منافع سیاسی یا مالی، نقش مهمی در گستاخ‌ترشدن این دولت‌ها و استمرار این نوع جنایت‌ها داشته است. هیچ دولت اروپایی نیست که برای فروش اسلحه‌های مدرن به عربستان، کیسه ندخته باشد. حتی روسیه نیز که مستقل از بلوک غرب عمل می‌کند و برخلاف آمریکا موضعی روشن علیه تروریسم دارد، به عربستان «اس ۴۰۰» می‌فروشد و به سوریه و ایران که از نظر سیاسی در مقابل جریان تروریسم وهابی با آنها متحد است «اس ۳۰۰»، جالب اینکه هم‌زمان رئیس‌جمهوری آمریکا که به‌صراحت مشهور شده است، به دولت‌های عرب کناره خلیج فارس می‌گوید شما حتی ۲۴ ساعت هم نمی‌توانید از خودتان دفاع کنید، پس باید مخارج نظامی ما را در منطقه خلیج فارس بر عهده بگیرید. سازمان ملل هم به دلیل نیاز مالی، نماینده این حکومت را در شورای حقوق بشر می‌پذیرد. طبیعی است در چنین اوضاع و احوالی، رهبر جوان عربستان، به قول مردم، خرّـش دارد و دستور قتل خاشقجی را بدهد.

حالا بهتر است ببینیم خاشقجی کیست و چه گفته است که این‌گونه مضروب ولیعهد همه‌کاره حکومت سعودی شده و چنین قتل پرهزینه‌ای را روی دستش گذاشته است. اتفاقاً چند هفته پیش، بی‌بی‌سی فارسی مصاحبه نسبتاً مفصلی را با آن مرحوم بازنشر داد و در این مصاحبه، او به دقت نقطه‌نظرات خود را درباره کشورش اعلام کرد. توجه به این نقطه‌نظرها بسیار آموختنی است. درباره بن‌سلمان حمایت کامل خود را از اصلاحات او اعلام کرد، فقط تنها انتقادی که داشت، این بود که چرا این اصلاحات شفاف نیست و مردم در جریان تصمیم‌های مربوط به آن قرار نمی‌گیرند. انتقادی هم که از سیاست خارجی عربستان داشت، این بود که چرا رابطه‌اش را با اخوان‌المسلمین و به‌تبع آن ترکیه و قطر اصلاح نمی‌کند تا بتواند کل سنی‌ها را علیه ایران متحد کند. ایران را دشمن خطرناک اعراب می‌دانست و داخلتش را در یمن، سوریه و لبنان محکوم می‌کرد، اما از مداخله‌های سعودی در جهان عرب کاملاً حمایت می‌کرد؛ فقط انتقاد داشت چرا این مداخله‌ها استراتژیک نیست. به‌طور مشخص، درباره لبنان معتقد بود عربستان محق است که در لبنان مداخله کند، اما ایران حق ندارد؛ زیرا مداخله‌های ایران استراتژیک و در راستای تغییر وضع موجود است.

دقت در این اظهارنظرها آشکار می‌کند جمال خاشقجی مدافع سرسخت منافع دولت سعودی و فقط نکران اشتباه‌های آن دولت برای حفظ منافعش است؛ یعنی اگر آقای خاشقجی به‌جای بن‌سلمان می‌نشست، موقعیت عربستان در منطقه بیشتر تقویت می‌شد و ایران تحت فشار بسیار بیشتری قرار می‌گرفت. فرض کنید عربستان و ترکیه متفقاً در مقابل ایران صف‌آرایی می‌کردند؛ طبیعتاً اوضاع به ضرر ایران و به نفع عربستان تغییر می‌کرد. اینها مواضع یک اصلاح‌طلب عربستانی است؛ یعنی کسی که با حکومت سعودی مخالفتی ندارد و فقط خواهان اصلاح بعضی سیاست‌های آن در راستای کارایی بیشتر است. در واقع خاشقجی اپوزیسیون حکومت عربستان نبود، بلکه ناراضی‌ای بود که می‌خواست شیوه حکومتگری این کشور را اصلاح کند.

۱- حکومت سعودی رانمی‌توان حکومت به معنای امروزی دانست؛ درواقع بن‌سلمان پسر رئیس یک اتحاد قبیله‌ای است. به نظر من حتی کاربرد واژه سلطان یا شاه هم برای این حکومت چندان واقع‌بینانه نیست. با وجود این، چارهای نداریم جز اینکه رئیس حکومت عربستان را ملک یا سلطان بخوانیم.

politics@sharghdaily.ir

شرق: دادگاه لاهه مهلت رسیدگی به پرونده شکایت ایران علیه آمریکا را تعیین کرد؛ فروردین و مهر سال بعد، هرچند که دیوان بین‌المللی دادگستری در همین ماه جاری قرار موقتی برای این پرونده صادر کرده بود و بخشی از خواسته‌های ایران ازجمله تأمین کالاهای انسان‌دوستانه مانند دارو و درمان، تجهیزات کشاورزی و هوانوردی را پذیرفت. براساس این آمریکا ملزم شد که دست از تحریم این کالاها بردارد. درعین‌حال دیوان همچنین از طرفین خواست تا از هر اقدامی که منجر به تشدید اختلاف می‌شود و رسیدگی به پرونده را سخت‌تر می‌کند، پرهیز کنند. طبق اطلاعیه دیروز دیوان بین‌المللی دادگستری (ICJ) محدوده زمانی ایران و آمریکا برای

دادگاه لاهه مهلت رسیدگی به پرونده شکایت ایران علیه آمریکا را تعیین کرد

ایران و آمریکا یک سال دیگر در لاهه

اقامه دعوا در این دادگاه، دهم آوریل ۲۰۱۹ (۲۱ فروردین ۱۳۹۸) مهلت ارائه دادخواست دعوی ایران و دهم اکتبر ۲۰۱۹ (۱۸ مهر ۱۳۹۸) مهلت ارائه دفاعیات آمریکا خواهد بود. به گزارش «ایسنا» دادگاه لاهه در اطلاعیه خود که روی وب‌سایت آن قرار گرفته، تأکید کرده است که این حکم را با توجه به دیدگاه‌های طرفین دعوا صادر کرده و رویه‌های بعدی برای تصمیم‌گیری تکمیلی محفوظ است. دیوان همچنین از طرفین خواست تا از هر اقدامی که منجر به تشدید اختلاف شود و رسیدگی به پرونده را سخت‌تر کند، پرهیز کنند. بااین‌حال آمریکا همچنان مشغول رایزنی با کشورهای دیگر در راستای تحریم‌های یک‌جانبه خود علیه ایران است. هرچند خیلی هم در این کار

واکنش‌ها به تحریم‌های جدید وزارت خزانه‌داری آمریکا

آمریکا دست‌به‌دامان ترکیه شد

واکنش ظریف به تحریم‌های جدید آمریکا

محمدجواد ظریف وزیر خارجه ایران در واکنش به تحریم‌های جدید آمریکا علیه ایران در صفحه توئیتر خود نوشت: «اعتیاد آمریکا به تحریم از کنترل خارج شده است. یک بانک خصوصی ایرانی که نقش عمده‌ای در واردات غذا و دارو داشته است، به دلیل ادعای ارتباط آن هم با هشتت واسطه با یک هاف غیرقانونی دیگر تحریم شده است. در مقایسه، تمام انسان‌های روی زمین با شش واسطه با یکدیگر ارتباط دارند! خودتان حساب کنید».

نظر می‌رسد درخواست آمریکا برای همراه‌کردن ترکیه با سیاست‌های خود دو وجه دارد؛ یکی دنبال‌کردن خروج نیروهای ایران از سوریه و دیگری جلوگیری از کمک‌های این کشور برای مقابله با تحریم‌های یک‌جانبه آمریکا. در این بین ترکیه روزهای پرتنش‌ی را در روابط خود با آمریکا طی کرده است؛ روزهایی که شاید با آزاآکدن کشیش آمریکایی زندانی در ترکیه کمی آرام‌تر شده باشند. پیش از این ترکیه در واکنش به درخواست آمریکا برای توقف تجارت نفت با ایران اعلام کرده بود که ناچار نیست مطابق تصمیمات یک‌جانبه آمریکا درباره ایران عمل کند، بنابراین این کشور، تجارت با همسایه و تأمین‌کننده بزرگ نفت خود را متوقف نخواهد کرد. باید دید ترکیه تا کجا روی مواضع خود می‌ایستد و بالاخره با سیاست‌های آمریکا همراه می‌شود یا نه، البته در شرایطی که آمریکا با همه تلاش‌ها و البته تهدید هنوز حمایت اتحادیه اروپا و چین و روسیه را در راستای سیاست‌های ضدایرانی خود به دست نیاورده است. بااین‌حال هوک با تکرار خواسته‌مقام‌های واشنگتن برای مذاکره مجدد، بار دیگر ادعا کرده که نیازمند توافق‌نامه‌ای هستیم که رفتار بی‌ثبات‌کننده ایران به صورت کامل و نه‌تنها یُعدی از آن را دربر گیرد.

عدم پایبندی به قواعد و حقوق بین‌الملل

بهرام قاسمی، سخنگوی وزارت خارجه، درباره تحریم‌های جدید آمریکا به «ایسنا» گفته: «این اقدام را توهین آشکار ایالات متحده آمریکا به سازوکارهای

انتشار یک عکس از بازداشتگاه ناآورو موجب اخراج پزشک شد

سرگردانی در جزیره سرگردانی

خبرهای منفی از بازداشتگاه پناهجویان در استرالیا تمامی ندارد. آخرین گزارش‌ها از این بازداشتگاه نشان می‌دهد که کودکان در این مکان دچار بیماری‌های روانی شده‌اند. این در حالی است که درز عکسی از یک کودک بیمار که در آن بازداشتگاه نگه داشته می‌شود، موجب شده پزشک ارشد این بازداشتگاه، اخراج شود. او به دلیل گرفتن و انتشار این عکس اخراج شده است. آنچه اخبار مربوط با این بازداشتگاه را برای ایرانیان مهم می‌کند این است که تعداد زیادی از پناهجویانی که در آنجا نگهداری می‌شوند، ایرانی هستند. جزیره ناآورو در اقیانوس آرام یکی از اماکنی است که دولت استرالیا برای اقامت پناهجویانی که به طور غیرقانونی و از طریق قاچاق وارد آن‌های این کشور می‌شوند در نظر گرفته. تعداد انبوه پناهجویان، دوری از خانواده و از همه مهم‌تر سرگردانی در آن اردوگاه موجب شده که وضعیت این بازداشتگاه‌ها کاملاً غیرانسانی آریایی شود. استرالیا که قبلاً گفته می‌شد هرکسی را که به خاکش برسد به شهروندی قبول می‌کند، از سال ۹۲ قانون پناهندگی خود را تغییر داده است، اما هنوز شهروندان زیادی با روش‌های غیرقانونی تلاش می‌کنند خود را به استرالیا برسانند. تعداد پناهجویان حاضر در بازداشتگاه ناآورو حدود ۲۲۰ نفر گزارش می‌شود. بنابر گزارش‌ها، ملیت بیشتر این پناهجویان ایرانی است. به گزارش کانال خبری «ای‌بی‌سی» استرالیا، دولت برای جلوگیری از درز اطلاعات و تصاویر وضعیت پناهجویان به بیرون و رسیدن آنها به دست وکلای پناهجویان، عکس‌گرفتن از بیماران را ممنوع کرده است. بنا بر گزارش خبرگزاری‌ها، پزشکی که هم‌اینگ به اتهام نقض این قانون از جزیره اخراج شده «نیگول مونتانا» نام دارد و سرپزشک گروه خصوصی درمانی است که با دولت استرالیا برای ارائه خدمات پزشکی در بازداشتگاه ناآورو قرارداد دارد، انجمن پزشکان استرالیا در مورد وضعیت کودکان در اردوگاه پناهجویان در ناآورو هشدار داده و می‌گوید اینکه هنوز هیچ‌یک از آنها جان خود را از دست نداده‌اند، «معجزه است». به گزارش خبرگزاری آسوشیتدپرس استرالیا، «ای‌ای‌بی»، دکتر پل باورت، سخنگوی انجمن پزشکان آن کشور، گفته تقریباً تمامی کودکانی که در اردوگاه پناهجویان در ناآورو نگهداری می‌شوند دچار آسیب‌های روانی شده‌اند.

پاپواگینه‌نوبه‌جای‌استرالیا

پیش از این دولت استرالیا این‌ گزینه را مطرح کرده بود که کشور پاپوا گینه نو به این پناهجویان تابعیت بدهد. اما از آنجا که گینه‌نو کشوری با شرایط نامناسب اقتصادی است، پناهجویان زیادی از این گزینه استقبال نکردند. آنها که باقی

دیپلماسی

ادامه از صفحه ۳

دستور کار دشمن، تصویرسازی منفی از ایران است

– احمد آبنیکی، دانشجوی مهندسی کامپیوتر دانشگاه صنعتی‌شریف
– امین جهان‌بخشی، دانشجوی پسادکترا و عضو بنیاد ملی نخبگان
– علی نظامی، دارنده مدال نقره المپیاد فیزیک کشوری.

خانم‌ها:

– الهام حیدری، برگزیده جایزه دکتر کاظمی آشتیانی
– سارا محمدی، نفر برتر مسابقات جهانی ریاضی و المپیاد زیست‌شناسی
– منصوره نادری‌پور، برنده جایزه بنیاد ملی نخبگان
– نگو پناهی، دارنده مدال طلایی المپیاد شیمی

– زینب اکبری، دانشجوی نمونه کشوری و دارنده مدال نقره المپیاد دانش‌آموزی
بر این نکات و محورها تأکید کردند:

– لزوم حضور جوانان نخبه در عرصه تصمیم‌گیری و مدیریت کشور
– لزوم تدوین برنامه راهبردی و نظام‌نامه عالمانه در حوزه تربیت غیررسمی
– انتقاد از تحول صوری و برخورد دستوری با مقوله تحول در علوم انسانی
– اهمیت توجه مسئولان به نخبگان در آموزش‌وپرورش و هموارکردن مسیر فعالیت آنان
– پژوهش‌ها و پایان‌نامه‌های دانشگاهی باید در خدمت نیازهای کشور و بهترشدن زندگی مردم باشد

– توجه به این نکته که ایجاد درآمد ملی و اشتغال نیازمند رونق تولید و بهره‌وری است
– انتقاد از کمبود بودجه برای اجرای پروژه‌های تحقیقاتی و پژوهشی
– لزوم توسعه امکانات مراکز درمانی در حاشیه شهرها
– انتقاد از استفاده‌نکردن از فناوری‌های مجازی برای حل مشکلات کشور
– لزوم مراقبت از زبان فارسی و پرهیز از کم‌توجهی رسانه‌ای در حوزه زبان فارسی.
در پایان این دیدار، نماز ظهر و عصر به امامت رهبری انقلاب اسلامی اقامه شد.

دومین همایش ملی خیرمندانگار

مطالعه‌وارزیایی

امورخیر

باتمركزبرچالش‌های

نیکوکاری در

ایران امروز

- محورهای همایش:** ♦ فلسفه‌ومبانی ♦ آموزش
- اقتصادومدیریت** ♦ **جامعه‌وفرهنگ**
- روانشناسی‌ومدکای اجتماعی** ♦ **تاریخ**
- ارتباطات، رسانه‌وفضای مجازی**
- هنروادبیات** ♦ **فقه‌واخلاق** ♦ **حقوق‌وسیاست**

تاریخ برگزاری: **دهم و یازدهم دی‌ماه۱۳۹۷**

مکان برگزاری: **تهران**

سالن همایش‌های بین‌المللی رازی

مهلت ارسال اصل مقالات: **۳۰ آبان‌ماه**

مقالات برگزیده در نشریات علمی پژوهشی حوزه مربوط منتشر می‌شود.

